

Byggnadsnämndernas arbete med tillsyn 2016 i Västra Götalands län

Kommunens byggnadsnämnd har ansvar för tillsyn inom all bebyggd miljö och byggnadsnämndernas uppdrag är lika viktigt som det är brett. Den byggda miljön påverkar alla i vardagen, och en väl fungerande tillsyn kan förhindra sjukdomar, olyckor och diskriminering. Plan- och bygglagen pekar särskilt ut ventilation, tillgänglighet och hissar som preciserade tillsynsområden.

Denna rapport är en sammanställning av hur byggnadsnämndernas arbete med tillsyn samt hur tillämpningen av PBL har sett ut under 2016 i Västra Götalands län. Sammanställningen grundar sig på de svar som kommit fram i samband med den enkätundersökning som gjorts bland alla byggnadsnämnder i Sverige. 35 av länets 49 byggnadsnämnder har besvarat enkäten.

Syftet med denna sammanställning och analys är att göra den uppföljning och utvärdering som plan- och byggförordningen ålägger länsstyrelserna att göra. Regeringen har beslutat att länsstyrelserna 2016 särskilt ska granska byggnadsnämndernas tillsyn av bestämmelserna om funktionskontroll av ventilationssystem och funktionskontroll av hissar och andra motordrivna anordningar i byggnadsverk i plan- och bygglagen, plan- och byggförordningen och Boverkets föreskrifter.

Rapporten om byggnadsnämndernas tillsyn för 2016 har godkänts av funktionschefen Karin Slättberg efter föredragning av arkitekten Kajsa Reimers.

Göteborg, den 20 januari 2017

Karin Slättberg

Kajsa Reimers

Funktionschef, plan och bygg

Arkitekt

Uppdrag

Enligt regleringsbrev för budgetåret 2016 avseende länsstyrelsernas tillsyn och tillsynsvägledning över kommunernas plan- och byggverksamhet anges under Uppdrag, punkt 19:

Enligt plan- och byggförordningen (2011:338) ska länsstyrelserna följa upp och utvärdera byggnadsnämndernas tillsynsarbete samt ge tillsynsvägledning genom att ge byggnadsnämnderna råd och stöd. Länsstyrelserna ska i samband med detta särskilt granska kommunernas tillsyn av bestämmelserna om funktionskontroll av ventilationssystem och funktionskontroll av hissar och andra motordrivna anordningar i byggnadsverk i plan- och bygglagen (2010:900), plan- och byggförordningen och Boverkets föreskrifter. Formerna för länsstyrelsernas återrapportering ska utformas i dialog med Boverket. Uppdraget ska redovisas till Boverket senast den 31 januari 2017.

Uppdraget redovisas enligt nedan.

Sammanfattning av läget i länet

Sammantaget visar enkäterna att byggnadsnämnderna i Västra Götalands län fortsatt har svårt att bedriva tillsyn över ventilation, hissar och andra motordrivna anordningar. Dels anser man att man inte har råd eller tid med det, dels att det finns vissa problem med att tillämpa lagen enligt den rättspraxis som etablerats.

För att tillsynen prioriteras högre är det möjligt att det krävs förändringar i lagar och förordningar men även arbetssätt och gemensamma verktyg för att bedriva och följa upp tillsynen.

Kommunernas byggnadsnämnder behöver vägledning inom i stort sett hela tillsynsområdet. Från övergripande frågor som planering, styrning, uppföljning och utvärdering till detaljer som hur man ska dokumentera ett tillsynsbesök, utforma ett föreläggande och informera allmänheten om gällande regler.

Förslag till ändringar som bör utredas:

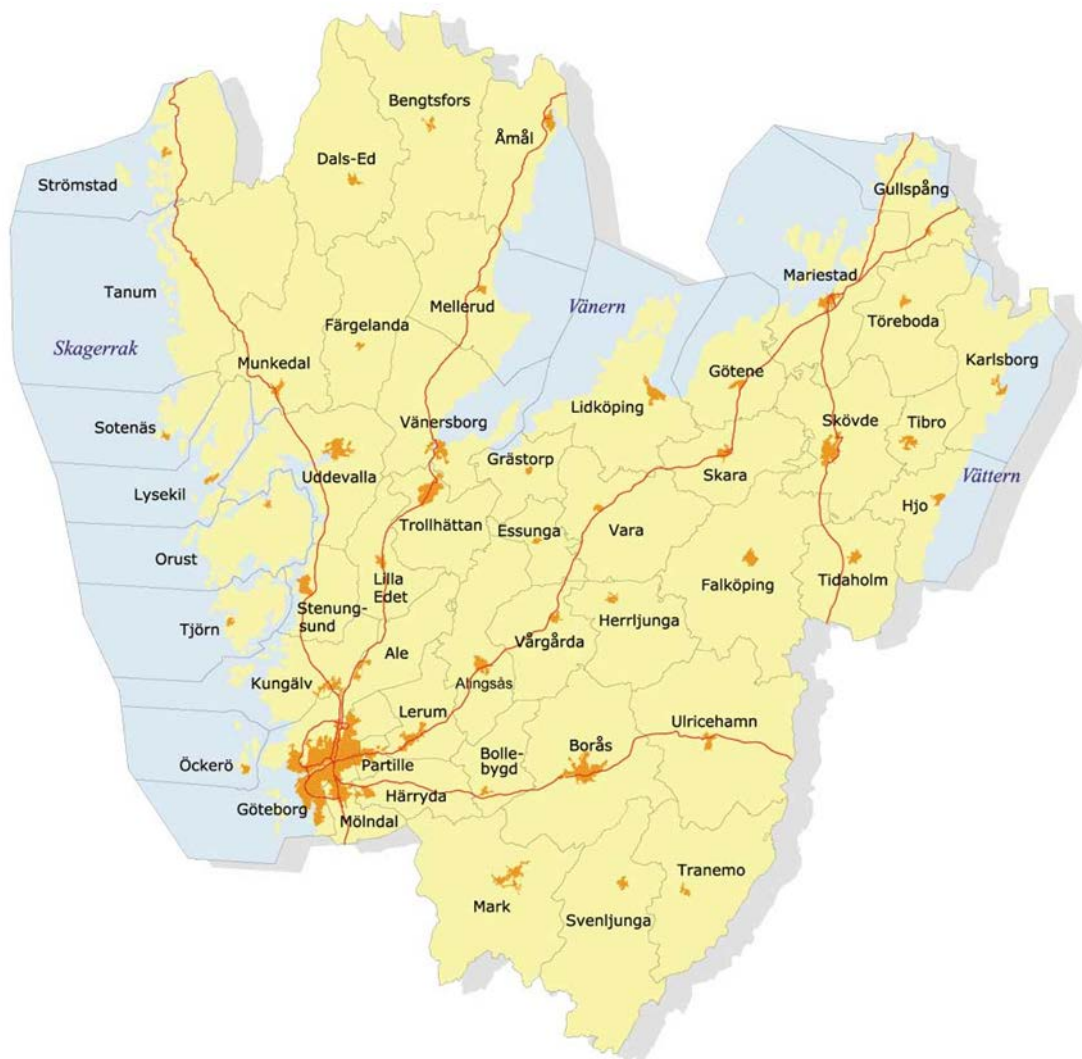
- Inför krav på behovsbedömning och tillsynsplan för byggnadsnämnden.
- Inför ett nationellt register för byggnader som innehåller uppgifter om OVK och kontroll av hissar, dit berörda parter kan hämta och rapportera in uppgifter. Det skulle kunna vara en del av uppdraget Digitalisering ska förenkla bostadsplaneringen. Byggnadernas drift och förvaltning och tillsynen över den är den längsta delen i samhällsbyggnadsprocessen, och samhällets olika aktörer skulle kunna spara mycket resurser om det fanns ett gemensamt system för att samla information om bebyggelsens tekniska status.
- Ge byggnadsnämnden möjlighet att avgiftsbelägga hanteringen av obligatorisk ventilationskontroll samt hissar och andra motordrivna anordningar. Nämnderna redogör för resursbrist och att avgiftsbelägga hanteringen skulle kunna ändra prioriteringen hos tillsynsmyndigheterna.

Innehåll

Uppdrag.....	2
Sammanfattning av läget i länet	2
Fakta om Västra Götalands län	4
Bakgrund	5
Sammanställning av enkäten och Länsstyrelsens analys av resultatet.....	8
Del 1 Hissar och andra motordrivna anordningar.....	8
Del 2 Obligatorisk ventilationskontroll	15
Sammanfattning av resultaten.....	22
Förändringar i tillsynen sedan 2013.....	22
Slutsatser.....	24

Fakta om Västra Götalands län

Västra Götalands län har cirka 1,6 miljoner innevånare och en yta på 23 942 km². Länet består av 49 kommuner som har mycket skiftande befolkningsmängd, area och villkor för sin utveckling. Störst befolkning har Göteborg, Borås och Mölndal. Tretton kommuner har färre än 10 000 innevånare.

KOMMUNERNA I VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

ALE – ALINGSÅS – BENGTSFORS – BOLLEBYGD – BORÅS – DALS-ED – ESSUNGA
FALKÖPING – FÄRGELANDA – GRÄSTORP – GULLSPÅNG – GÖTEBORG – GÖTENE
HERRLJUNGA – HJO – HÄRRYDA – KARLSBORG – KUNGÄLV – LERUM – LIDKÖPING
LILLA EDET – LYSEKIL – MARIESTAD – MARK – MELLERUD – MUNKEDAL – MÖLNDAL
ORUST – PARTILLE – SKARA – SKÖVDE – SOTENÄS – STENUNGSUND – STRÖMSTAD
SVENLJUNGA – TANUM – TIBRO – TIDAHOLM – TJÖRN – TRANEMO – TROLLHÄTTAN
TÖREBODA – UDDEVALLA – ULRICEHAMN – VARA – VÅRGÅRDA – VÄNERSBORG
ÅMÅL – ÖCKERÖ

Bakgrund

År 2013 ställde länsstyrelserna frågor till landets byggnadsnämnder om hissar och andra motordrivna anordningar samt om obligatorisk ventilationskontroll enligt regleringsbrevsuppdrag 40 för budgetåret 2013.

Svaren vi fick in angav att endast nio byggnadsnämnder av fyrtionio som svarat hade register över hur många hissar det fanns i kommunen. Åtta byggnadsnämnder hade delvis register medan trettio byggnadsnämnder inte hade register. På frågan om de brukade få protokoll från hisskontrollanter svarade 29 byggnadsnämnder ja och 20 byggnadsnämnder nej.

Fråga ställdes också hur nämnden agerar för att försäkra sig om att hissar och andra motordrivna anordningar med automatiskt användningsförbud enligt 5 kap 14 § PBF inte används?

Avseende obligatorisk ventilationskontroll ställdes frågan: Har ni något register över vilka byggnader som omfattas av obligatorisk ventilationskontroll. 2013 svarade 19 byggnadsnämnder ja medan 16 byggnadsnämnder hade delvis register och 14 byggnadsnämnder svarade att de inte hade något register.

Fråga ställdes också om hur de arbetar med tillsynen av ventilationssystem enligt 8 kap 25 § PBL.

OVK-handläggningen är problematisk för byggnadsnämnderna. Två domar fastslår att kommunerna inte har rätt att avgiftsbelägga obligatorisk ventilationskontroll. (Regeringsrätten RÅ 1999 ref 68 samt kammarrätten i Jönköping mål 715-1997)

2014 lades en motion till riksdagen:

Motion 2014/15:779 av Barbro Westerholm (L)

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tillsynen av inomhusluften i skolorna.

Motivering

För att barn och personal ska kunna ha en bra lärande- och arbetsmiljö i skolan fordras att städningen fungerar och att inomhusluften är av hög kvalitet. Kommunerna har ansvar för tillsynen av den obligatoriska ventilationskontrollen. Det visar sig att mindre än hälften kommunerna genomfört någon sådan kontroll under de senaste tre åren och att var femte kommun inte har rutiner för att följa upp resultaten.

Det bör utredas vad som ligger bakom den dåliga kontrollen. Är det okunskap om vikten av god luftkvalitet, är det kommunernas växande tillsynsansvar inom olika områden eller är det resursbrist som ligger i vägen. Inom en del tillsynsområden får kommunerna ta ut en avgift, t.ex. när det gäller miljöinspektioner men inte när det gäller den obligatoriska ventilationskontrollen. Kan det förhållandet ligga bakom den låga prioriteringen av ventilationskontrollerna.

Barbro Westerholm (L)

Motionen besvarades på följande sätt:

Civilutskottets betänkande 2014/15:CU10

Funktionskontroll av ventilationssystem

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsförslag om en utredning om brister i funktionskontrollen av ventilationssystem. Utskottet hänvisar till kommunernas tillsynsansvar och Boverkets uppföljning av tillämpningen av plan- och bygglagstiftningen.

Motionen

Enligt vad som anförs i motion 2014/15:779 av Barbro Westerholm (L) lever många kommuner inte upp till de krav som finns på obligatoriska ventilationskontroller i skolor. Mot denna bakgrund föreslår motionären att det ska utredas vad som ligger bakom den bristande kontrollen av inomhusluften i skolor.

Bakgrund

Ett lagreglerat krav på funktionskontroller av ventilationssystem, s.k. obligatorisk ventilationskontroll (OVK) infördes 1991. I plan- och bygglagstiftningen finns bestämmelser om funktionskontrollen av ventilationssystem. I PBL ställs krav på att funktionen hos ett ventilationssystem ska kontrolleras för att säkerställa ett tillfredsställande inomhusklimat i byggnader (8 kap. 25 §). Det är byggnadens ägare som ska se till att kontrollen görs av en sakkunnig och certifierad funktionskontrollant. I plan- och byggförordningen finns bestämmelser bl.a. om den första besiktningen innan systemet tas i bruk och de därefter återkommande besiktningarna (5 kap. 1–7 §§). Om byggnadens ägare har anledning att misstänka att ventilationssystemet inte uppfyller de krav som finns uppställda ska ägaren snarast möjligt vidta de åtgärder som behövs för att kraven ska vara uppfyllda. Boverket har utfärdat föreskrifter och allmänna råd om funktionskontroll av ventilationssystem och certifiering av sakkunniga funktionskontrollanter (BFS 2011:16 med ändringsföreskrift 2012:6). Där anges bl.a. intervall för återkommande besiktning för olika byggnadskategorier. För bl.a. skolor gäller ett besiktningintervall på tre år.

Kommunens byggnadsnämnd ska utöva tillsyn över funktionskontrollen och får förelägga byggnadens ägare att utföra ventilationskontroll. Krav på luftkvalitet och ventilation kan också ställas med stöd av bestämmelser i miljöbalken och arbetsmiljölagen. Boverket har gett ut informationsmaterial och vägledningar om den obligatoriska ventilationskontrollen och det tillsynsansvar som kommunerna har på området. Verket deltar vidare i olika former av informationsmöten med kommuner och branschföreträdare om hanteringen av ventilationskontrollen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det är mycket angeläget att landets skolor kan erbjuda en god arbetsmiljö för elever och lärare. En tillräcklig ventilation är en av förutsättningarna för att skolan ska ha en bra fysisk inomhusmiljö. Det är därför viktigt att de krav på luftkvalitet

och ventilation som finns uppställda i bl.a. plan- och bygglagstiftningen verkligen efterlevs, liksom de krav som finns på återkommande kontroller av ventilationen. Kommunerna har här ett stort ansvar både i egenskap av tillsynsmyndighet och som ägare av en stor del av landets skollokaler.

Utskottet förutsätter givetvis att kommunerna och övriga fastighetsägare följer de krav som finns uppställda på återkommande funktionskontroller av ventilationssystemen i skolorna. Till stöd för kommunernas arbete har Boverket gett ut regelsamlingar, vägledningar och informationsmaterial. Vidare deltar Boverket tillsammans med bl.a. kommuner, länsstyrelser och branschföreträdare i olika former av informationsmöten och samverkansgrupper som bl.a. tar upp frågor om ventilationskontrollen. Verket har också i uppdrag att regelbundet sammanställa erfarenheterna från tillämpningen av plan- och bygglagstiftningen och rapportera utfallet till regeringen. **Det får förutsättas att eventuella systematiska brister i funktionskontrollen av ventilationssystem kan uppmärksammas i detta sammanhang.**

Därmed avstyrker utskottet motionen.

Länk till motionen: http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Ovriga-dokument/Ovrigt-dokument/Inomhusluft-i-skolor_H202779/?text=true

MÖD påpekar i dom [P1666-15/2015-07-20](#) att det inte finns någon lagstadgad skyldighet för en byggnads ägare att inkomma med protokoll över funktionskontroll av ventilationssystem. Detsamma framkommer i dom [P5374-15/2015-12-01](#) från MÖD. I domskälen i detta mål formuleras tydligt att:

”Det saknas emellertid en uttrycklig bestämmelse i förordningen som anger att fastighetsägaren är skyldig att lämna in protokoll över utförd funktionskontroll av ventilationssystem till nämnden”.

Länsstyrelserna vill därför uppmärksamma regeringen på att det finns systematiska brister i funktionskontrollen av ventilationssystem, vilket bör föranleda ett uppdrag att närmare utreda författningsändringar som kan underlätta för byggnadsnämnderna i dess hantering av sin tillsyn.

Sammanställning av enkäten och Länsstyrelsens analys av resultatet

I det följande redovisas svaren på frågorna i enkäten.

Del 1 Hissar och andra motordrivna anordningar

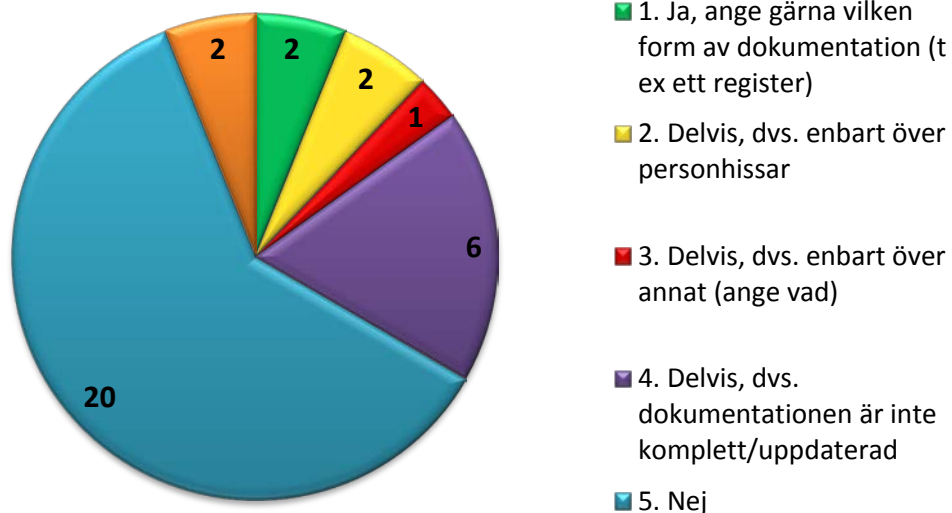

Hissar i byggnader, och linbaneanläggningar för persontransport ska alltid ha det utförande och den utrustning som skäligen kan fordras för att uppfylla de tekniska egenskapskraven. (PBL 8 kap 24 §)

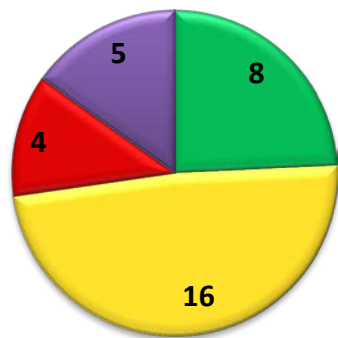
När det gäller kraven för användning av hissar och andra motordrivna anordningar i byggnadsverk är det byggnadsnämnden som är tillsynsmyndighet och har tillsyn över att de följs. Tillsynen riktar sig mot den som äger eller på annat sätt ansvarar för anordningen. (PBF 8 kap 6 §)

Byggnadsnämnden ska ta ut en byggsanktionsavgift om en motordriven anordning i ett byggnadsverk används i strid mot bestämmelserna om användning. (PBF 9 kap 5 §)

1.1 Har BN någon form av dokumentation över vilka hissar/motordrivna anordningar i byggnadsnämnden som omfattas av kraven?

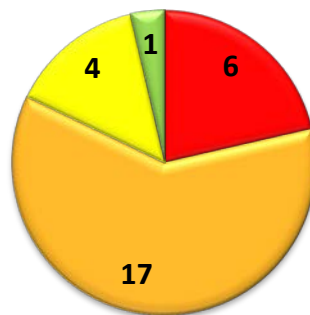

1.2 Brukar BN få en kopia på besiktningsprotokollen från kontrollanter?

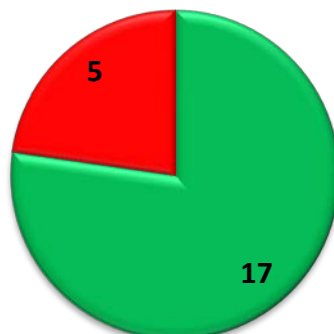
- 1. Ja, vi får del av både protokoll med eller utan anmärkning
- 2. Ja, vi får del av protokoll med anmärkning
- 3. Nej

1.3 Hur många protokoll med anmärkning fick BN in en kopia på under 2015?

- 1. Inga
- 2. 1-10
- 3. 11-50
- 4. 51 eller fler

1.4 Agerade BN på något sätt för att försäkra sig om att hissar och andra motordrivna anordningar där protokoll som visar att anordningen uppfyller kraven på skydd för säkerhet och hälsa saknas?

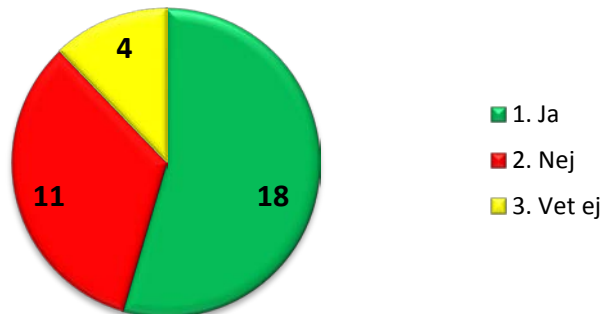

- 1. Ja (ange hur)
- 2. Nej

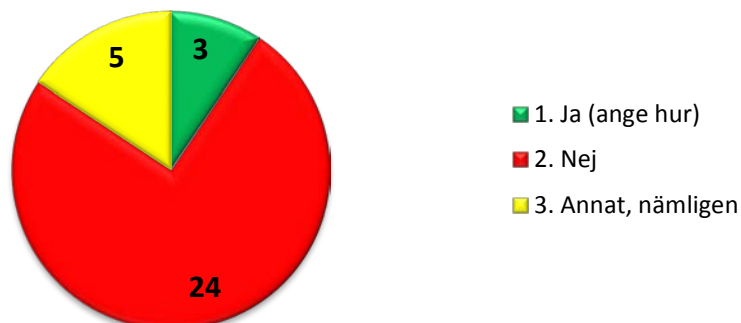
Kommentarer på frågan:

- ✓ Brev till byggnadsägaren om automatiskt användningsförbud till protokoll inkommer som visar att kraven uppfylls.
- ✓ Kontaktar ansvarig fastighetsägare
- ✓ Meddelar att det ska åtgärdas och upplyser att det är användningsförbud, samt begär godkänt besiktningsprotokoll
- ✓ Brevkontakt med hissägare går ut när protokoll med brist kommer in. Stickprov görs därefter på fastigheter med hissar som har brister för att se om dessa är i bruk utan att brist åtgärdats.
- ✓ Skrev ett föreläggande till byggnadsägaren.
- ✓ Användningsförbud och föreläggande att åtgärda bristerna.
- ✓ telefonsamtal och åtgärder därefter.
- ✓ Brev om att det måste åtgärdas.
- ✓ Föreläggande.
- ✓ Kontakt med ansvarig.
- ✓ kontakt med fastighetsägare.
- ✓ Kommunikering fastighetsägaren att yttra sig eller åtgärda bristerna inom utsatt tid. Upplysning om byggsanktionsavgift som kan utdömas osv
- ✓ Utfärdade användningsförbud enl. PBL 11:33
- ✓ kontakt med fastighetsägare

1.5 Görs en anmälan till BN
(i enlighet med PBF 6 kap 5 § punkt 4) när hissar installeras för
bostadsanpassning?

1.6 Bedriver BN någon form av planerad/aktiv tillsyn över de hissar/motordrivna anordningar som installerats i byggnadsnämnden?

Kommentarer på frågan:

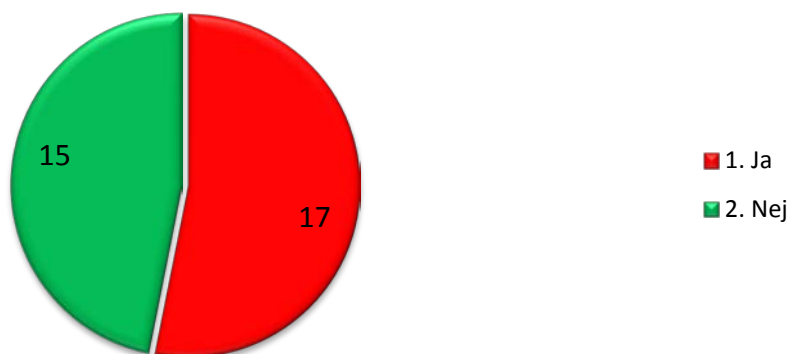
Ja

- ✓ Brev till byggnadsägaren om automatiskt användningsförbud till protokoll inkommer
- ✓ genom att begära in protokoll på boståndshissar
- ✓ Stickprov
- ✓ Vi har för avsikt att upprätta ett register över hissar/motordrivna anordningar genom kontakt med byggnadsnämndens Fastighetsförvaltare. Därefter kommer vi föra en tillsyn på samma sätt som vi för över OVK

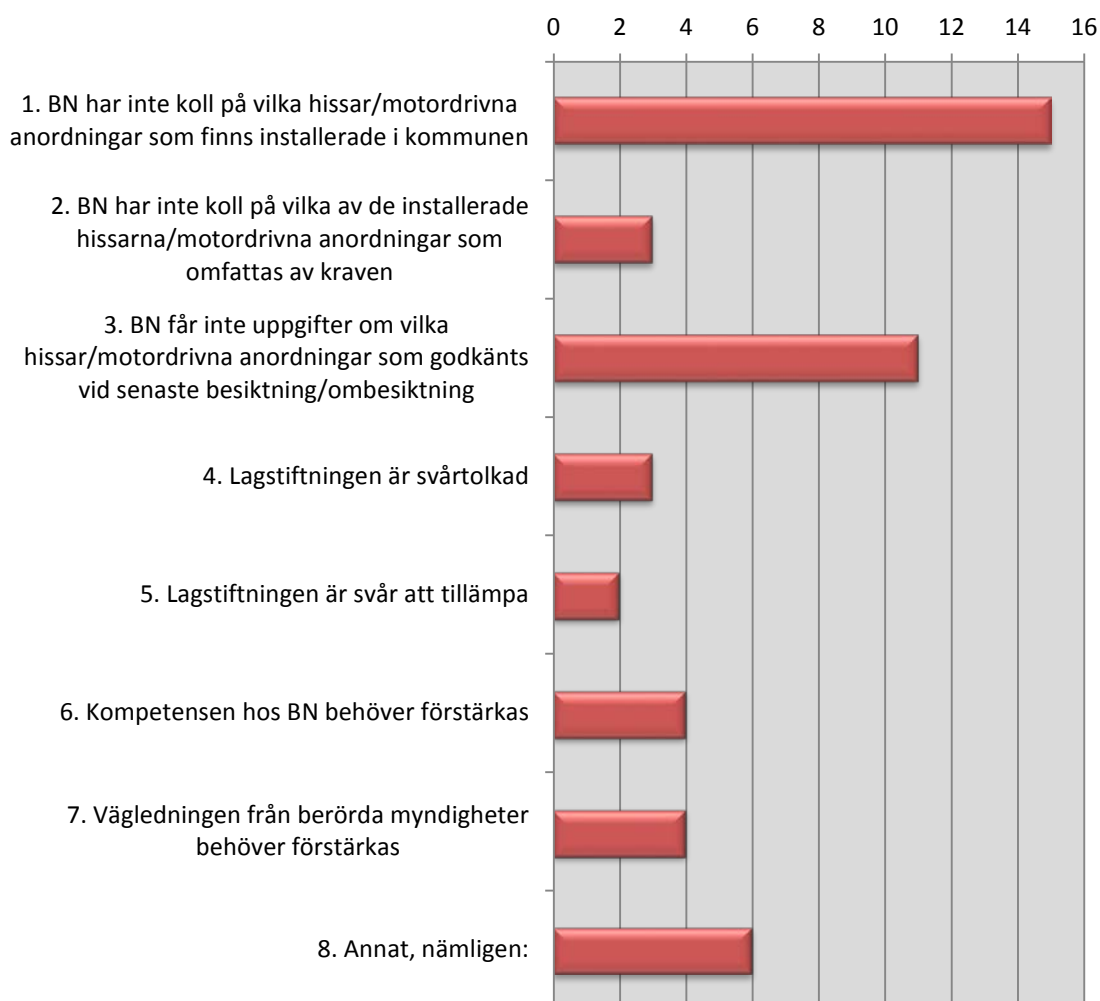
Annat

- ✓ Ser endast över de protokoll som kommer in och finns det anmärkningar begär vi åtgärd.
- ✓ Vid anmälan om installation av handikappanpassningar sker uppföljning.
- ✓ på gång
- ✓ Nya hissar ingår i kontrollplanen för bygget. Ingen aktiv tillsyn på befintliga hissar, förutom om vi får in ett besiktningsprotokoll med anmärkning. Då ringer vi för att kontrollera om felet åtgärdats.
- ✓ Serviceavtal finns med hissleverantör

1.7 Upplever BN att det finns några hinder förknippade med tillsynen över att reglerna om hissar och andra motordrivna anordningar följs?

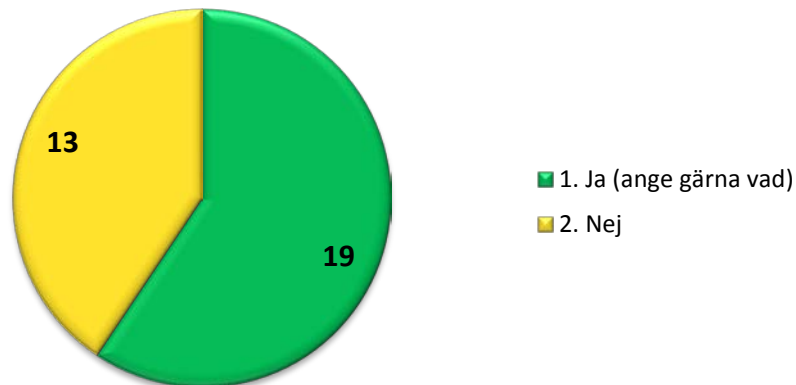
1.8 Vad är det som försvårar BN:s arbete med tillsyn över att reglerna om hissar och andra motordrivna anordningar följs? (Flera alternativ kan väljas)

Kommentarer på annat, nämligen:

- ✓ Resurser
- ✓ Resursbrist
- ✓ Ekonomiska möjligheter saknas
- ✓ Saknas personalresurser som gör att andra tillsynsärenden prioriteras högre
- ✓ Finns inte tid, avdelningen saknar resurser.
- ✓ I samtal med Boverket konstaterades att sanktionen i samband med användande trots brist inte får tas ut om rättelse genomförs. Detta betyder i praktiken att hissen kan stängas av efter att BN noterat att hissen är i bruk och att man därmed gjort rättelse utifrån PBL. Detta kan alltså ske upprepade gånger utan att BN kan agera för att förhindra användande eller dra ärenden till sanktion.

1.9 Önskar BN ytterligare vägledning om tillsyn av hissar och andra motordrivna anordningar?

Vilken vägledning vill BN ha:

- ✓ Information om regelförändringar
- ✓ Vet inte vad vi missat
- ✓ Tillämpningsplan saknas för att underlätta för BN.
- ✓ Kurser och mallar
- ✓ Det finns frågeställningar kring hur vi ska hantera lintrumme-hissar, och hur vi kan kräva in godkända protokoll när fastighetsägare inte vill sända in dessa.
- ✓ Ett kortfattat informationshäfte över vilka hissar och motordrivna anordningar som BN har tillsyn över. T.ex. gäller det även takliftar som används på byggnadsnämndens servicebostäder?
- ✓ Gärna något bra system med mallar för att ingripa med tillsyn liknande det som finns för ovårdade tomter.
- ✓ Alla förtydligande och hjälpmedel mottages tacksamt.
- ✓ En handledardag där Länsstyrelsen eller Boverket handfast går igenom vad som gäller för motordrivna anordningar. Går bra med webbsändning.

Övriga kommentarer när det gäller tillsynen över hissar och andra motordrivna anordningar (t ex förslag till lagändringar el dyl.):

- ✓ Att även godkända protokoll ska skickas till BN och krav på registerhållning på exempelvis Lantmäteriet i ett centralt register.
- ✓ Frågan om hur lagstiftningen hanterar sanktion i samband med bruk av hiss trots brist bör tas upp i samband med eventuell lagändring. Även kravet att besiktningsorganet ska sända in godkända protokoll efter återkommande besiktning på liknande sätt som det krav som finns när brist noteras.
- ✓ Ytterst få i byggnadsnämnden och "vet" vem de har service- och besiktningsavtal med
- ✓ Det hade varit bra om tillsynen kunde taxefinansieras liknande miljöbalkens tillsyn.
- ✓ När ägaren av en hiss byter bolag som gör kontrollerna bör detta meddelas till byggnadsnämnden av den som ej längre har uppdraget. Annars får vi aldrig reda på det. Varje intyg på en hiss, även när den godkänns ska skickas in till byggnadsnämnden.
- ✓ Krav på att godkänt besiktningsprotokoll ska redovisas till BN
- ✓ Vi har ett fåtal personhissar i byggnadsnämnden, vi vet om våra tillkortakommanden gällande bostadsanpassningen och behöver få in det i vår rutin/verksamhetsplanering.
- ✓ Organisationen kommer att förstärkas med en ytterligare en handläggare från och med 2017 för att kunna bedriva en bättre tillsyn
- ✓ Saknar resurser
- ✓ Att man får ta ut en avgift för att bedriva tillsyn på hissar som inte har godkänt protokoll.
- ✓ Om vi fick in uppgifter från besiktningsorganen på alla besiktiga hissar, godkända såväl som icke godkända, skulle vi kunna upprätta ett register över hissarna med dessa som underlag. Någon inventering från byggnadsnämndens sida finns det inga resurser för.
- ✓ Finns enbart ett fåtal fastigheter med hissar i byggnadsnämnden. Nyinstallationer handläggs i samband med bygglov.
- ✓ Det finns problem med att protokollen ibland kommer in långt efter att besiktningen är gjord. Det står omedelbart i förordningen, men det kan dröja bortåt en månad i vissa

Del 2 Obligatorisk ventilationskontroll

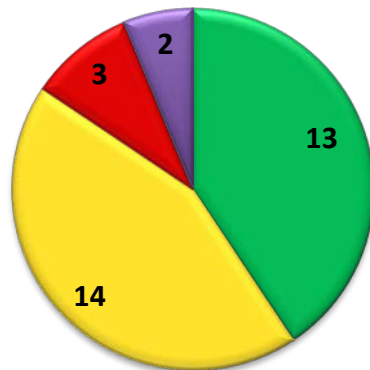

Byggnader ska ha de tekniska egenskaper som är väsentliga i fråga om bland annat skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö samt energihushållning och värmeisolering. (PBF 5 kap 1 §)

Byggnadens ägare har ansvaret enligt plan- och bygglagstiftningen, även mellan besiktningstillfällena, för att vidta de åtgärder som behövs för att kraven på ventilationssystemet ska vara uppfyllda och för att det underhålls så att dess väsentliga tekniska egenskaper i huvudsak bevaras. Byggnadens ägare ansvarar därmed för att fel och brister som upptäcks vid OVK åtgärdas omgående. (PBF 3 kap 14-15 §§)

Tillsynen över bestämmelserna om OVK ligger på kommunens byggnadsnämnd. Om bestämmelserna inte följs får byggnadsnämnden förelägga byggnadens ägare att utföra OVK, detta görs genom ett åtgärdsföreläggande. Visar det sig vid en funktionskontroll att ventilationssystemet har brister eller att övriga krav inte uppfylls får byggnadsnämnden förelägga byggnadens ägare att rätta till dessa, detta görs genom ett åtgärdsföreläggande. Byggnadsnämnden får också förbjuda den som äger eller har nyttjanderätten till ett byggnadsverk att använda hela eller delar av byggnaden om den har brister som kan äventyra säkerhet hos dem som vistas i byggnaden. (PBL 11 kap 5, 19, 20, 33 §§)

2.1 Har BN någon form av dokumentation över vilka byggnader i byggnadsnämnden som omfattas av OVK?

- 1. Ja, ange gärna vilken form av dokumentation (t ex ett register)
- 2. Delvis, dvs. dokumentationen är inte komplett/uppdaterad
- 3. Nej

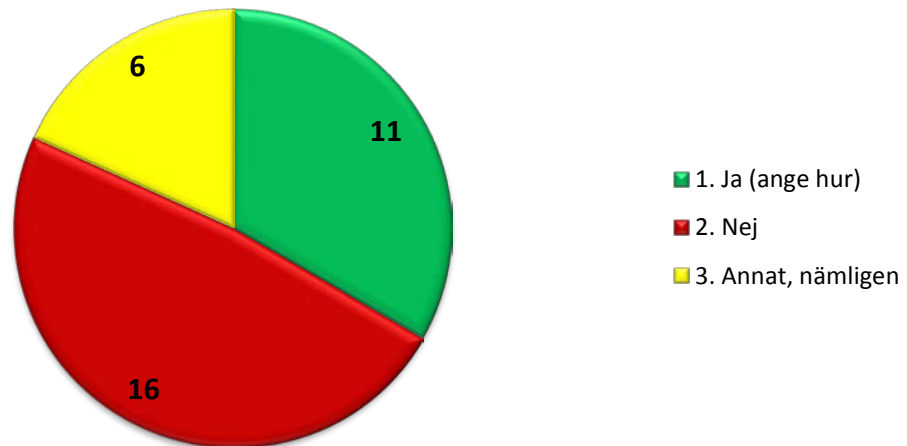
■ 4. Annat, nämligen:

Kommentarer:

Det finns flera olika typer av register, allt från exceldokument till särskilda tillsynsregister.

- ✓ Har samverkan med fastighetsansvarig på Service & Teknik via löpande dialog vad gäller OVK i byggnadsnämndens egna byggnader. Kommer även upprätta register i vårt diariesystem.

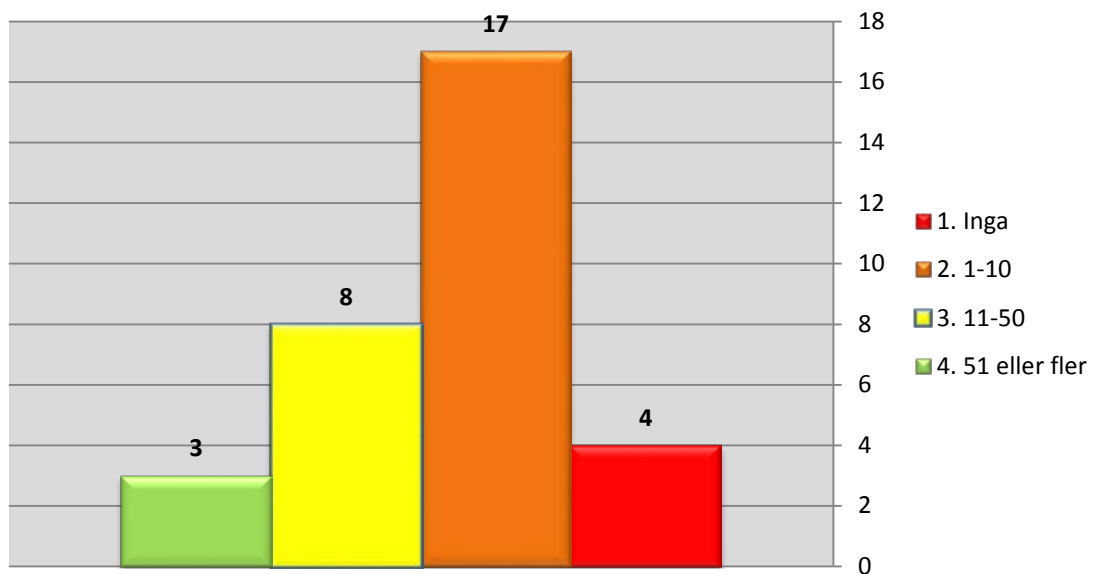
2.2 Bedriver BN någon form av planerad/aktiv tillsyn över de byggnader i byggnadsnämnden som omfattas av OVK?

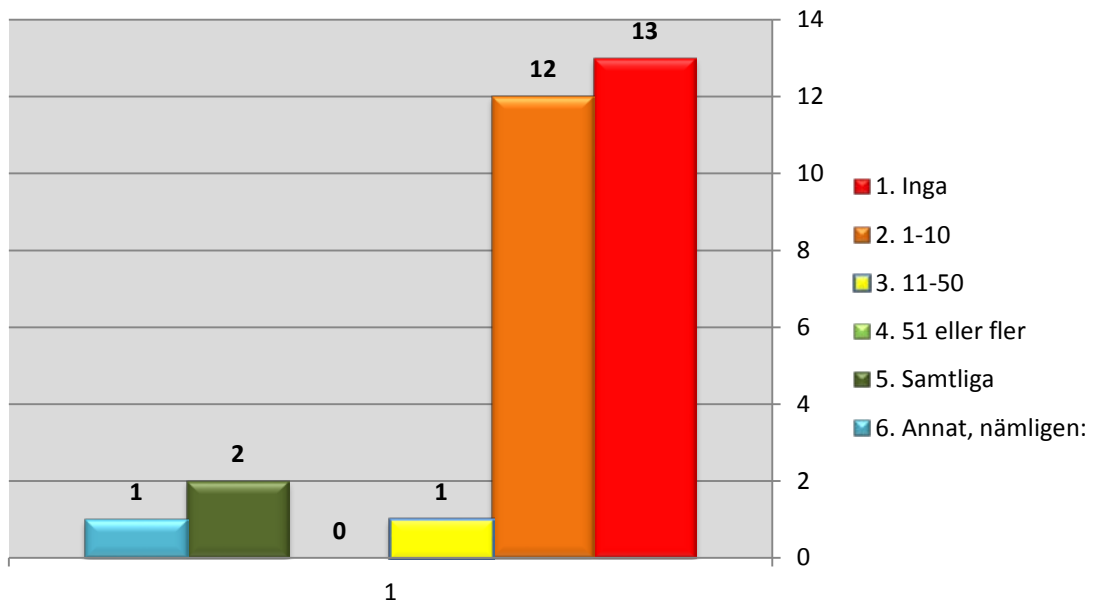
Kommentarer till annat:

- ✓ Just nu ser vi endast över de protokoll som kommer in. Tidigare har vi arbetat mer aktivt.
- ✓ I mån av tid.
- ✓ Det är på gång.
- ✓ Arbetar med att utforma/upprätta register i vårt diariesystem som ska "påminna" när det är dags för besiktning så det går att hålla koll på att BN får in protokollen.
- ✓ Punktkontroller vid vissa tillfällen.

2.3 Hur många OVK-protokoll med anmärkning registrerade BN 2015?

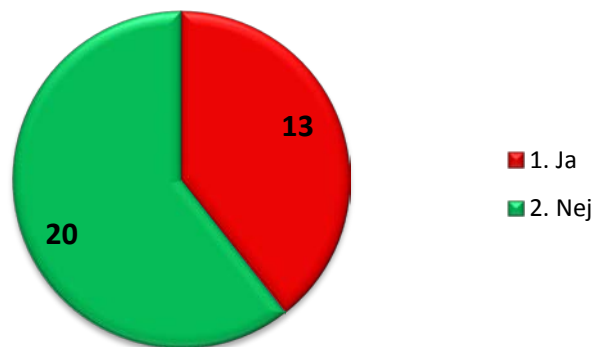
2.4 Hur många av dessa ledde till att BN öppnade ett tillsynärende?

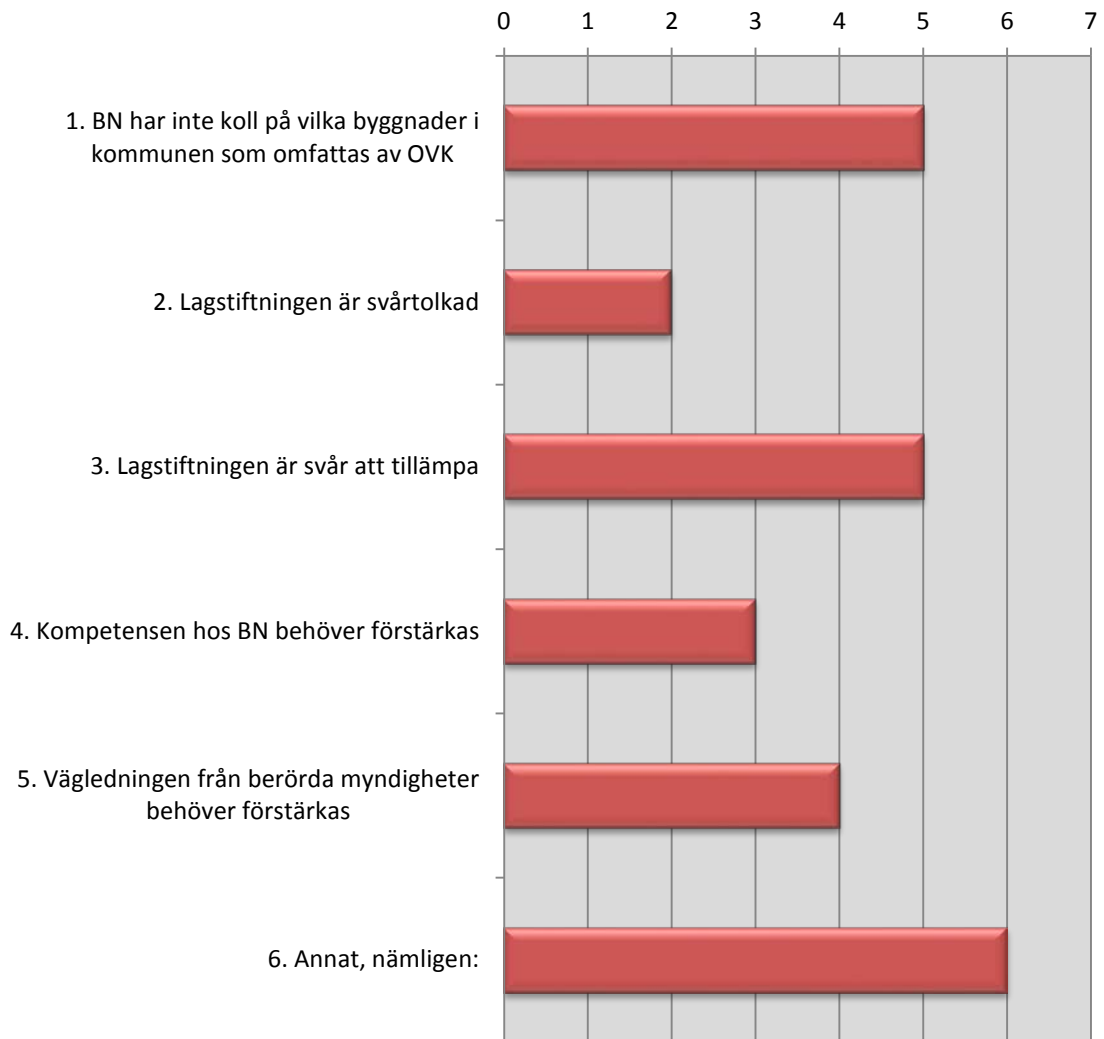
Kommentarer till annat:

- ✓ Har inte hunnit längre än till 2014 med att röja upp bland papperen efter mina företrädare, så jag har ingen statistik för 2015.

2.5 Upplever BN att det finns några hinder förknippade med tillsynen över att reglerna om OVK följs?

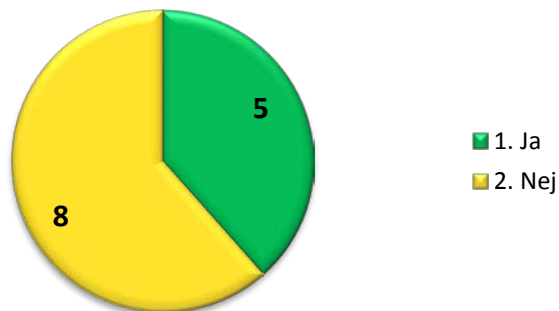
2.6 Vad är det som försvårar BN:s arbete med tillsynen över att reglerna om OVK följs? (Flera alternativ kan väljas)

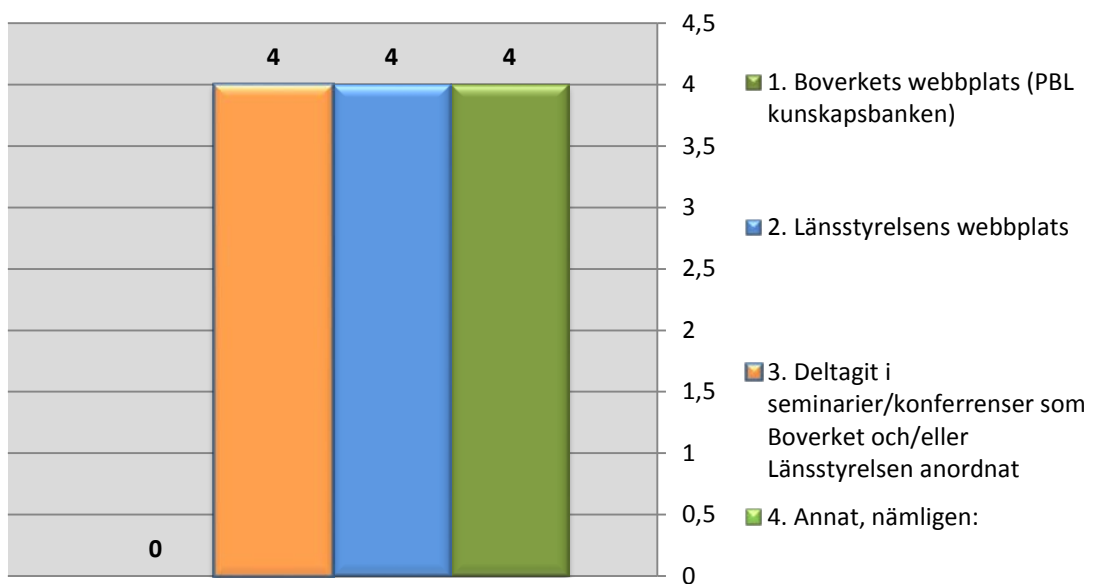
Kommentarer på annat, nämligen:

- ✓ Resursbrist
- ✓ Resursbrist
- ✓ Resursbrist
- ✓ Resurser
- ✓ ekonomiska resurser saknas
- ✓ Svårt att övervaka OVK med dagens diariesystem. Påminnelseutskick skulle gått per automatik när det ska vara dags för ny kontroll.

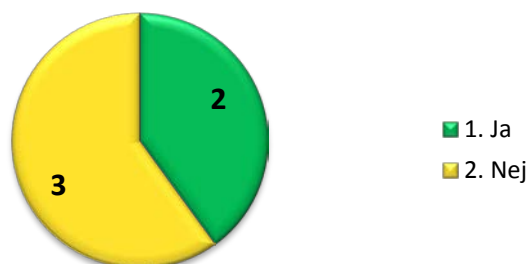
2.7 Har BN använt sig av den vägledning/det vägledningsmaterial/det handläggarstöd som Boverket och länsstyrelserna har tagit fram?

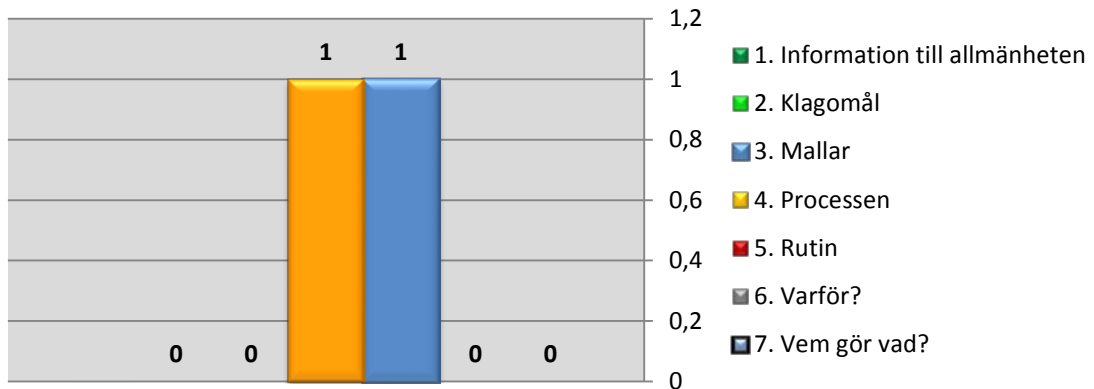
2.8 Vilken vägledning/vilket vägledningsmaterial/handläggarstöd har BN använt sig av? (Flera svarsalternativ kan väljas)

2.9 Har BN använt sig av de rutiner och mallar som Gnosjö, Jönköping och Vetlanda byggnadsnämnder tagit fram i samarbete med Länsstyrelsen Jönköping, i arbetet med OVK?

2.10 Vilka rutiner/mallar har BN använt sig av? (Flera svarsalternativ kan väljas)

2.12 Önskar BN ytterligare vägledning om tillsyn över OVK?

Vilken vägledning vill BN ha:

- ✓ Bra exempel på kommunikation mellan BN och byggnadsägare.
- ✓ Ta fram ett webb-baserat diariesystem för OVK till samtliga byggnadsnämnder i Sverige. Detta är givetvis ett önsketänk. I diariesystemet skulle funktionskontrollanter kunnat skicka in protokollen direkt till diariesystemet.
- ✓ Kurser och mallar
- ✓ Möjlighet till förenkling
- ✓ Vad man ska göra med ett godkänt protokoll med anmärkningar. Kan man ifrågasätta ett godkänt protokoll med anmärkningar eller undermåliga flöde?
- ✓ Hjälpa med mallar och annan vägledning om hur regelverket skall tillämpas önskas.
- ✓ Ska vi bara kolla om de är godkända eller ska vi även kunna titta på flödena och se att de verkar ok? Då behöver vi utbildning på det.

Övriga kommentarer när det gäller tillsynen över OVK (t ex förslag till lagändringar el dyl.):

- ✓ Önskar möjlighet att kräva in OVK protokoll från fastighetsägaren. Krav på registerhållning på exempelvis Lantmäteriet i ett centralt register.
- ✓ Kortare och enklare väg till föreläggande
- ✓ Även denna tillsynen borde kunna taxefinansieras.
- ✓ Blir svårt att motivera arbetet politiskt då vi inte kan ta betalt för arbetet.
- ✓ Önskvärt att kunna ta ut avgifter för tillsyn.
- ✓ Resurser saknas
- ✓ FUNKIS talade om en nationell databas för OVK protokoll för några år sedan, hur gick det med det? Där skulle en nationell inventering kunna göras så vi slapp det registret iaf. I den databasen skulle kontrollanten skriva protokoll direkt och när det inte är godkänt skickas till oss för utövande av tillsynen. Det hade varit toppen!

Sammanfattning av resultaten

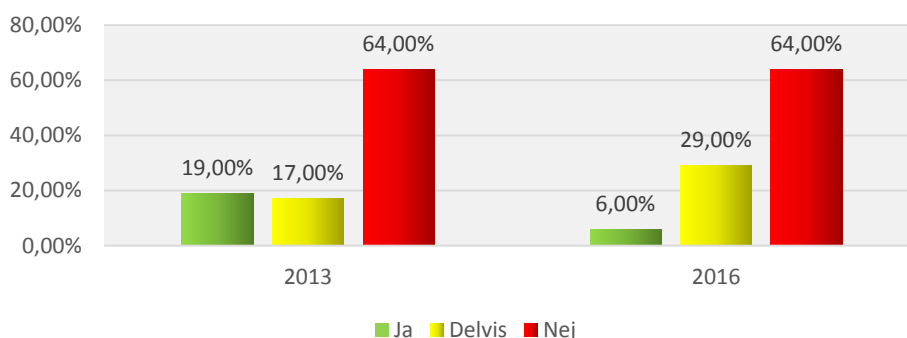
Förändringar i tillsynen sedan 2013

Hissar och andra motordrivna anordningar

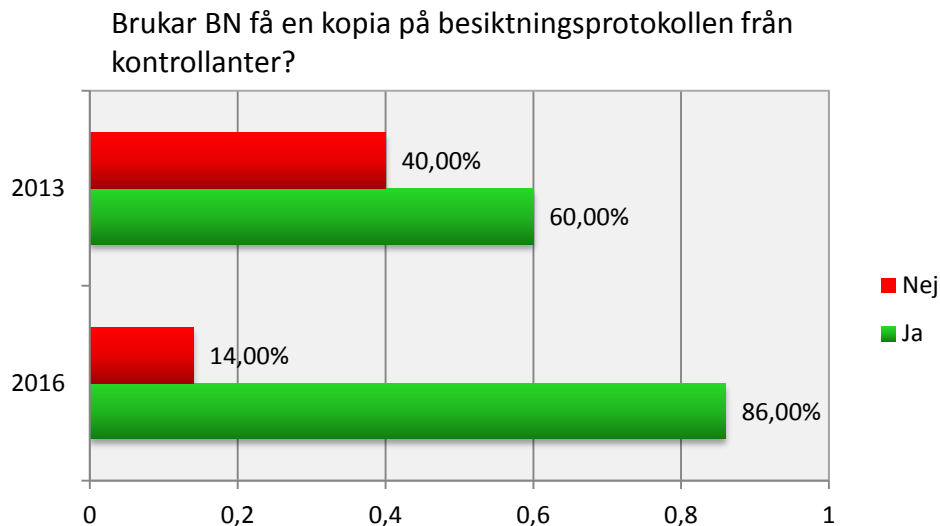
Länsstyrelsen ställde med anledning av 2013 års regleringsbrev uppdrag 40 några frågor som återkom i årets regleringsbrev 19. Vi har därför möjlighet att jämföra byggnadsnämndernas svar och därmed se om hanteringen förändrats trots att inte några nya lagrum tillkommit.

Frågor som ställdes båda åren om hissar och motordrivna anordningar var:

Har BN någon form av dokumentation över vilka hissar/motordrivna anordningar i byggnadsnämnden som omfattas av kraven?

Färre anser att de har dokumentation, men andelen som helt saknar dokumentation är oförändrad.

Fler brukar få in kopia på besiktningsprotokollen.

Majoriteten (runt 84 %) av byggnadsnämnderna har fått in minst ett protokoll med anmärkning, den största delen mellan ett till tio protokoll, och cirka 75% agerar så att anordningar med anmärkningar inte används.

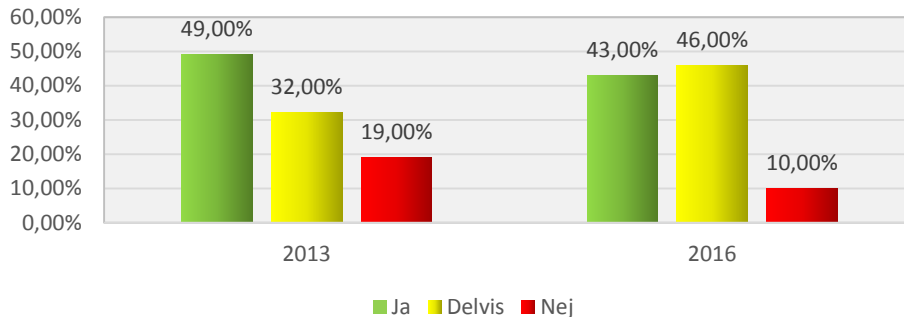
Många byggnadsnämnder (16 av 27) svarar att en anmälan görs till BN när hissar installeras för bostadsanpassning. Däremot bedriver inte BN någon planerad tillsyn för hissar och motordrivna anordningar utan tillsyner sker vid behov och anmälningar.

Över hälften av de svarande byggnadsnämnderna tycker att det finns hinder förknippade med tillsyner av hissar och motordrivna anordningar och att det finns mycket som försvårar arbetet med tillsyn. Framför allt det finns inte kännedom om vilka hissar som finns i kommunen och inventering är resurskrävande och likaså handläggning, därutöver saknas resurser och ekonomi. Lagstiftningen bedöms inte som svår att tillämpa men det saknas verktyg för att försäkra sig om att hissen verkligen inte används när den blivit underkänd.

Avseende vägledningen, önskar drygt hälften ytterligare vägledning från berörda myndigheter. Sedan förra gången länsstyrelsen frågade har fler byggnadsnämnder börjat med registerhållningen. Att ha ett register verkar avgörande för att kunna bedriva tillsyn.

Obligatorisk ventilationskontroll

Har BN någon form av dokumentation över vilka byggnader i byggnadsnämnden som omfattas av OVK?

Färre anser att de har dokumentation, men andelen som helt saknar dokumentation har minskat.

Slutsatser

Flera byggnadsnämnder har tidigare år förklarat att de inte har resurser att bedriva tillsyn, eller följa upp och utvärdera tillsynen för den delen.

Sedan 2013 har Länsstyrelserna i samverkan satsat extra på att informera om tillsyn över ventilation och motordrivna anordningar. Vi har bland annat anordnat utbildningar, tagit fram handläggarstöd och informationsbroschyrer. Trots det har det inte skett så stora förbättringar i tillsynen inom området.

Enligt de uppgifter byggnadsnämnderna lämnat, verkar resursfrågan fortfarande var det största hindret för en god tillsyn.

Det behövs ytterligare arbete från Länsstyrelsen och Boverket för att lyfta tillsynsfrågan för att visa på byggnadsnämndens roll och den stora betydelse som den byggda miljön har för människors välbefinnande.

Ändringar som Länsstyrelsen Västra Götaland föreslår ska utredas, utöver det som nämnts i sammanfattningen på sidan 2:

- Ansvar mellan arbetsmiljöverket och byggnadsnämnden bör redas ut avseende hissar.
- Se över formuleringen av vad ett åtgärdsföreläggande kan omfatta. Nuvarande rättspraxis innebär att dokumentation nödvändig för slutbesked inte kan krävas in. Se MMD Vänersborg P 1193-15, där MÖD inte beviljade prövningstillstånd. Beslutet överklagat till HD.
- Se över formulering av 5 kap 5 § PBF avseende vem som är skyldig att lämna in protokoll över OVK-besiktningen. MÖD har vid flera domar påtalat att det saknas en uttrycklig bestämmelse som anger att fastighetsägaren ska göra det. Därmed omöjliggörs möjligheten att förelägga fastighetsägaren. Se P1666-15/2015-07-20 samt P 5374-15/2015-12-01.